Watermanagementcentrum Nederland

Landelijke Coördinatiecommissie Waterverdeling (LCW)

Droogtemonitor

28 juli 2015 | Nummer 2015-9

Droogte iets afgenomen na neerslag

Door de recente neerslag in Nederland en in het stroomgebied van Rijn en Maas is het neerslagtekort op landelijk niveau tijdelijk iets afgenomen. Vanaf donderdag wordt het geleidelijk weer droger en warmer. De droogtesituatie houdt hierdoor voorlopig nog aan. De waterstanden in de grote rivieren zijn laag, maar nog steeds voldoende om in de watervraag te voorzien.

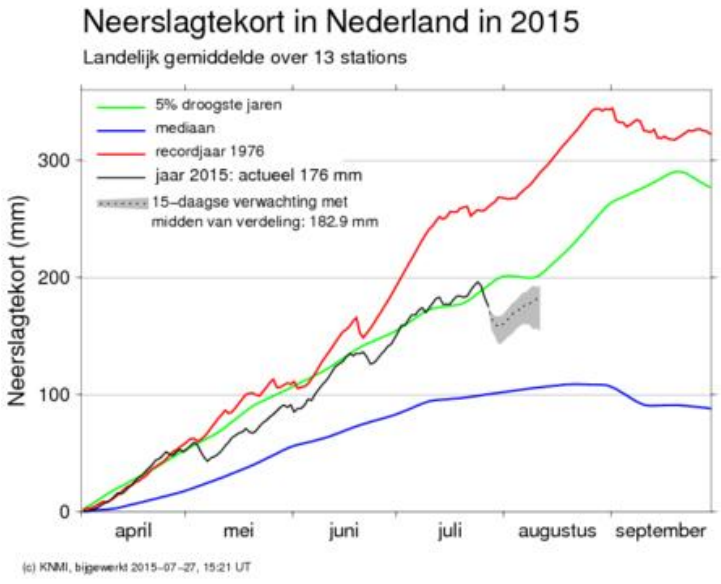
Vanwege het neerslagtekort blijven de waterschappen en Rijkswaterstaat alert. Verschillende waterschappen voeren periodieke inspecties van droogtegevoelige keringen (boezemkades) uit. De afgelopen periode zijn bij enkele waterschappen (De Stichtse Rijnlanden, Delfland, Schieland en de Krimpenerwaard, Rijnland) droogtescheuren in kades geconstateerd. Waar nodig worden herstelmaatregelen uitgevoerd. In Zuid-Nederland blijven de (grond)waterstanden laag. Hierdoor gelden er in delen van dit gebied nog steeds beperkingen en verboden voor het onttrekken van oppervlaktewater.

Lokaal zijn er op een aantal locaties waterkwaliteitsproblemen (zwemwater, blauwalg, vissterfte). Dit is niet ongewoon voor de tijd van het jaar. Actuele informatie is beschikbaar via www.zwemwater.nl.

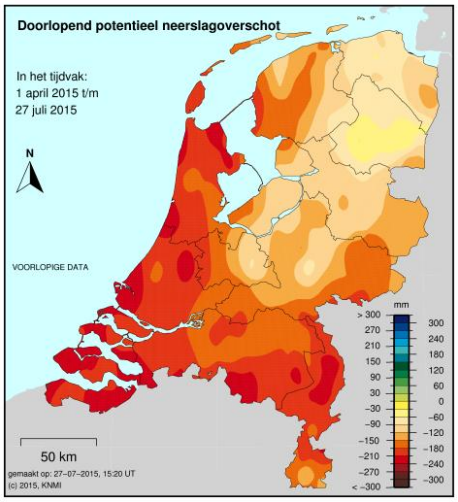
Weer
Tussen afgelopen maandag en donderdag aanstaande valt naar verwachting ca 30 mm neerslag in Nederland. Met name in de noordelijke helft van het land kan lokaal veel regen vallen. Na donderdag wordt het geleidelijk droger in Nederland en worden er geen grote hoeveelheden neerslag verwacht. Over twee weken is het neerslagtekort in Nederland naar verwachting weer dichtbij de lijn van de 5% jaren (1x per 20 jaar situatie).
Op de overgang van juli en augustus wordt in het Zuidwesten van Frankrijk een grote onweersstoring voorzien die naar Zwitserland trekt. Hieruit kan gemakkelijk 20 tot 30 mm neerslag op delen van het zuidelijk Rijnstroomgebied vallen.

De komende dagen liggen de maximumtemperaturen ruim onder het langjarig gemiddelde. Tot en met donderdag is de kans klein dat de maximumtemperatuur in beide stroomgebieden boven 25 graden Celsius uitkomt, daarna neemt die kans van het zuiden uit steeds verder toe. Na het weekend schuift de grens van 25 graden waarschijnlijk op tot over ons land. Verder naar het zuiden in Frankrijk, Duitsland en Zwitserland is het nog enkele graden warmer, wellicht tropisch warm. Terwijl die periode bij ons maar enkele dagen lijkt te duren, kan die in de landen ten zuiden en oosten van ons langer aanhouden.

Door de neerslag van afgelopen dagen ligt het neerslagtekort nu iets onder het niveau dat gemiddeld één keer per 20 jaar voorkomt. De verwachting is dat dit de komende dagen nog licht zal dalen en daarna weer zal toenemen richting de 5%-lijn (figuur 1). De verschillen binnen Nederland zijn aanzienlijk, waarbij het grootste tekort zich voordoet in het zuiden en westen van Nederland (figuur 2).

Figuur 1. Landelijk gemiddeld neerslagtekort. [Actuele gegevens.]

Figuur 2. Doorlopend potentieel neerslagoverschot. [Actuele gegevens.]

Afvoer Rijn en Maas
De Rijnafvoer is toegenomen tot ca 1250 m3/s en zal eerst enige tijd op dit niveau blijven. Daarna daalt de afvoer in de richting van 1150 m3/s. De Maasafvoer is door de neerslag tijdelijk toegenomen. Daarna zal de afvoer stabiliseren op een niveau van ca. 50 m3/s. Deze afvoeren zijn voldoende in de komende periode in de watervraag te voorzien.
I.v.m. de lage waterstanden worden er Minst Gepeilde Dieptes uitgegeven. Schippers worden geadviseerd www.vaarweginformatie.nl in de gaten te houden.

Grondwater
De grondwaterstanden zijn in het grootste deel van Nederland (ruim) lager dan het langjarig gemiddelde. Als gevolg van de neerslag van de afgelopen en naar verwachting komende dagen wordt een lichte stijging van de grondwaterstanden verwacht. De neerslag zal met name het vochttekort in de bodem aanvullen, maar het is niet genoeg om de grondwaterstand naar normale waarden voor deze tijd van het jaar te laten stijgen.

Watertemperatuur en kwaliteit
De watertemperaturen van Rijn en Maas zijn 21, respectievelijk 20 °C. De komende periode nemen de temperaturen weer toe. Op diverse locaties doen zich problemen met de waterkwaliteit voor (o.a. blauwalg, botulisme, vissterfte en bacteriën). Geadviseerd wordt om de actuele zwemwaterkwaliteit te raadplegen op www.zwemwater.nl of teletekstpagina 725.

Genomen maatregelen
- Inspecties van droogtegevoelige boezemkades en keringen door waterschappen in West- en Midden-Nederland (zie figuur 3).
- Onttrekkingsverboden voor oppervlaktewater blijven van kracht, met name in Zuid-Nederland (zie figuur 3). Wel zijn er enkele onttrekkingsverboden opgeheven.
- Waar mogelijk wordt het water door het opzetten van stuwen vastgehouden. Er is extra aandacht voor het handhaven van de waterpeilen ten behoeve van de watervoorziening.
- Op de stuwen Roermond en Belfeld zijn schotbalken geplaatst om meer water te kunnen vasthouden.
- I.v.m. de lage waterstanden op de Rijn en Maas worden er Minst Gepeilde Dieptes uitgegeven.
- Voorsluis Eefde is i.v.m. de lage waterstand van de IJssel in gebruik. Op deze manier is scheepvaart tussen de IJssel en Twentekanalen mogelijk.
- Bij Doesburg is de scheepvaartbeperking nog steeds van kracht: schepen langer dan 55 m kunnen niet geschut worden van de IJssel naar de Oude IJssel.
- Op enkele locaties, waaronder de Brabantse kanalen en het Julianakanaal, wordt door zuinig schutten (meer schepen per schutting van de sluis) waterafvoer beperkt.
- Bij sluis Panheel en sluis I te Oosterhout wordt regelmatig water naar de Brabantse Kanalen gepompt.
- Waar nodig worden regionale- en rijkswateren extra doorgespoeld tegen verzilting of ten behoeve van het verbeteren van de waterkwaliteit.
- I.v.m. licht oplopende chlorideconcentraties heeft hoogheemraadschap Schieland en de Krimpernerwaard de Schiltsluis gesloten.
- Waterschap Amstel, Gooi en Vechtstreek heeft een tijdelijke noodkering bij de Westveense brug bij Woerdense Verlaat geplaatst om verspreiding van zout kwelwater uit de polder Groot-Mijdrecht tegen te gaan. Hierdoor stroomt er minder zout water naar de Vinkeveense Plassen en reservaat Demmerik.
- Om waterkwaliteitsproblemen door verzilting te voorkomen heeft Waterschap Brabantse Delta een noodpomp draaien.
- In geïsoleerde vijvers waar vissterfte optreedt wordt, waar mogelijk, met maatregelen als het inbrengen van lucht of wegvangen van vis getracht dit tegen te gaan.
- Waterschap Brabantse Delta heeft vanwege blauwalg verschillende inlaten dichtgezet.
- Het Waterschap De Dommel heeft in samenspraak met de gebruikers van de gronden voor het Beekloopgebied een volgorde van waterbehoeftes vastgesteld om het beschikbare water zo goed mogelijk te verdelen.

Conclusie
De droogte in Nederland houdt, ondanks de neerslag van afgelopen dagen, aan. De verwachting is dat de watervraag vanaf het weekend weer toeneemt. De rivierafvoeren van Rijn en Maas zijn momenteel nog voldoende om in de waterbehoefte te voorzien. Naar verwachting blijft dit de komende week zo.
Waterschappen zijn blijvend alert op de droogtegevoelige boezemkaden en keringen. In de regio's waar de watervoorziening in belangrijke mate afhankelijk is van de neerslag blijven onttrekkingsverboden en –beperkingen uit oppervlaktewater gelden.
Op enkele locaties houden de problemen met de waterkwaliteit aan. Over het algemeen zijn dit de gebruikelijke problemen voor deze tijd van het jaar. De zoutindringing in laag Nederland is nog altijd beperkt. Wel wordt door de lage rivieraanvoer op een beperkte stijging van de chloridegehalten gerekend.
Kortom de situatie is stabiel en Rijkswaterstaat en de waterschappen zijn extra alert en houden de droogte-ontwikkelingen in de gaten.

Op 4 augustus verschijnt een update van de actuele situatie.
Op 11 augustus verschijnt de volgende reguliere droogtemonitor.

Figuur 3. Waterschappen met dijkinspecties en (gedeeltelijke) onttrekkingsverboden –en beperkingen.

Overzicht afvoeren, peilen en zoutgehalten
Afvoer Afsluitdijk
70 m3/s
Lorentzsluizen
287 mg Cl/l
Stevinsluizen
127 mg Cl/l
Peil IJsselmeer
-0,17 m NAP
Andijk
84 mg Cl/l
Emlichheim
7 m³/s
Geniemuiden
36 m³/s
Peil Markermeer
-0,19 m NAP
IJmuiden .. m3/s
Peil Randmeren
-0,08 m NAP
Aadorp
Ca. 2 m3/s
Krimpen aan de IJssel
169 mg Cl/l
op –5,50 m NAP
Diemen
127 mg Cl/l
Olst 247 m³/s
3 m³/s
schutwater
Eefde
7 m³/s
Bernisse
... mg Cl/l
op –3,00 m NAP
Driel 26 m³/s
Haringvlietsluizen
normale spui
Tiel 973 m³/s
Lobith 1262 m³/s
21 ºC
107 mg/l
Middelharnis
82 mg Cl/l
op –2,00 m NAP
Megen 104 m³/s
Volkerak-Noord
9 m³/s
85 mg Cl/l
Vossemeer
387 mg Cl/l
Peil +0,04
Volkerak Galathea
216 mg Cl/l
peil +0,06 m NAP
Bathse brug
405 mg Cl/l
peil +0,04
Lozen 8 m³/s
Panheel 3 m³/s
Smeermaas 15 m³/s
St. Pieter 63 m³/s
21 ºC
57 mg Cl /l
Luik 78 m³/s
gemaakt op 28 juli 2015

Contact

Dit bericht voor waterbeheerders is opgesteld door de Landelijke Coördinatiecommissie Waterverdeling (LCW) onderdeel van het Watermanagementcentrum Nederland (WMCN).

Voor meer informatie over dit droogtebericht neemt u contact op met de Waterkamer.

Telefoon 0320 - 298888
Internet www.rijkswaterstaat.nl/waterkamer

Dit is een uitgave van
Rijkswaterstaat
Unie van Waterschappen

met medewerking van
Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut
Deltares

onder verantwoordelijkheid van de landelijk watermanager

Kijk voor meer informatie op www.rijkswaterstaat.nl
of bel 0800 - 8002 (ma t/m zo 06.00 - 22.30 uur, gratis)